

Димчо Дебелянов - "Да се завърнеш в бащината къща"

🕒 18.09.2018, 19:46 ч.

Реклами с Google

Не показ. тази рекл.

Защо тази реклама? ▶

Заслужил признанието на необикновено чувствителен и най-задушевен лирик в българската поезия, Димчо Дебелянов оставя на поколенията неголямо по обем, но изключително богато по дълбочина и многообразие на душевните изживявания творчество. Лирическият герой в поезията му е сложна и противоречива натура. В него се борят силата и безсилието, дейното творческо начало и стихията на разрушението. Неговата нежна душа се стреми към далечни непознати свето-ве, копнее за хармония и равновесие. Непреодолимата жажда за душевен мир и покой неизбежно го връща към родното, към спомените за невъзвратимото детство. За повечето хора то е едно щастливо и неповторимо мигновение, изпълнено със смях, безгрижие и мечти, с обичта и топлината на родители и приятели, с надеждата за предстоящи възможности. Спомените за детските години са романтични и непостижими. Те са свят на покой и душевна чистота, а връщането към него често ни навява тъга и носталгия. Мрачната и угнетена душа на лирическият Аз - след преживените безброй ра-зочарования по житейския му път, копнее да се завърне в своя тих и уютен пристан:

Да се завърнеш в бащината къща,

когато вечерта смирено гасне
и тихи пазви тиха нощ разгръща
да приласкае скръбни и нещастни.

Мигът на завръщането е свързан с целебното потопяване в тази жадувана някогашна действителност. Самотен, нещастен и лутащ се, героят е отблъснат от враждебния и студен град, затова търси в спомените за родния дом морална опора и сигурност. Мисленото прекрачване на свещения праг го изпълва с възбуждане. Повторението на епитета „тиха“, определението „скръбни и нещастни“ създават усещане за невъзвратимостта на загубата. С настъпването на нощта тихият пристан изплува в притаената тишина на мрака. В поетичния си унес лирическият Аз изживява романтично нежно своята съкровена мечта, превърнала се за него в олтар на душата - недостъпен и неприкосновен. В представата си за божественото пространство на родното той се докосва до скъпите образи - бащината къща и нейния праг, тихия двор, „стаята позната“ и „старата икона“. Условно може да се каже, че веригата от метонимични образи „къща - двор - праг - стая - икона“ набелязва петте пространствени измерения за разгръщане на драмата на спомена. Духовното докосване до него е свързано с мъчително и елегично преживяване. Героят, отделил се от родната стряха и отчужден задълго от родовата памет, се завръща подобно на блудния син от библейския разказ. „Вечерта гасне“, спомените плахо шепнат и оживяват рой светли помисли в душата на героя. Неудовлетвореният, разочарованият и търсещият „гостенин очакван“ сякаш повежда условен диалог със самия себе си. „Кат бreme хвърлил черната умора“ от всекидневните грижи и nevoли, той изпитва осезаема болка, дори страдание заради прекъснатата, но вечно съществуваща родова връзка. Лирическият герой, който може би е изживял и щастливи моменти, и много разочарования, е един от многото, които търсят нежността и отмората в майчината прегръдка:

Да те присрещне старата на прага
и сложил чело на безсилно рамо,
да чезнеш в нейната усмивка блага
и дълго да повтаряш: мамо, мамо...

В този миг, който се равнява по психо-логичното си напрежение с вечност, сякаш движението спира, спира и дъхът и става осезаем. Задъханото повторение: „мамо, мамо“, ни насочва към мисълта, че лирическият Аз поне за момент се освобождава от своята болка, защото душата му е изляла мъката си и се е пречистила. Майката, която винаги очаква своя син, е готова да опрости и най-непростимото, извършено от него. Нейният образ, благ и всеопрощаващ, оживява

в трагичния стон: „Мамо!"

Глаголната форма „чезнеш" символизира желанието миг, за който копнее недовлетворената душа на героя. Той е убеден, че единствено майката е способна да го приюти в любящото си сърце, да го разбере, да го подкрепи и да го дари със своята безкористна обич и всеотдайност. В блажения миг, когато си представя как е „сложил чело на безсилно рамо", умореният от житейските грижи и несгоди син се изпълва с нови сили. Святата майчина обич го преобразява, а животворната ѝ „усмивка блага" му връща вярата в доброто.

Реклами с Google

Не показ. тази рекл.

Защо тази реклама? ▶

Победен от живота, той мислено влиза примирен в „стаята позната", за да надникне в най-съкровено от своята душевност, да се доближи още повече до себе си и да търси начин да се освободи от конфликтното раздвоение на личността си. След дългия път на разочарования и прозрения, той се стреми да открие духовните опори на своя живот. Лирическият Аз се чувства отчужден от родното, струва му се, че е на космическо разстояние от него, и затова отправя жаден за опрощение поглед към „старата икона". Примирение и по-точно смирение изпълват душата му. Той дори е щастлив, че краят на житейския му път ще бъде свързан с родното:

аз дойдох да дочакам мирен зник,
че мойто слънце своя път измина...

Примиреният герой като че ли се прощава с мечтата за бъдещето, заявявайки, че за него то повече не съществува: „че мойто слънце своя път измина". Миналото свършено време на глагола подчертава това достатъчно красноречиво.

За лирическият герой на Димчо Дебелянов обаче е невъзможно да намери задълго покой в родния пристан. Мисълта за завръщането там си остава за него само светъл копнеж, желан, но напълно неосъществим, безвъзвратно изгубен. Това поражда елегичния тон на творбата, в която цари самота, мрак, отчуждение. В

душата му мислено се борят два свята. От една страна, това е светът на миналото, свързан с радостта от близостта със загубените топлина и безгрижие. А от друга - светът на настоящето, изпълнен с отдалечаването от спомените, с мъката, със студенината и безнадеждността. Надделява усещането за обреченост, защото лирическият Аз се вижда като „печален странник“, останал в крайна сметка чужденец в света на родното. Унесът от слад-кия спомен му помага още по-жестоко да осъзнае нерадостното си настояще. Поантата на творбата, открояваща се в последното двустихие, е послание към читателя да търси и да открива собственото си Аз и да пази жива връзката си с родовия корен:

О, скрити вопли на печален странник,
напразно спомнил майка и родина!

Поетът ни внушава идеята, че за да остане човек далеч от отчуждението и от неутешимата тъга, които носи в сърцето си, трябва да не се откъсва без-възвратно от родното - майка, бащин дом и родина. Открие ли и задържи ли духовните опори на своя живот, светът за него ще бъде щастлив и пълноценен, а настоящето - изпълнено с вяра в доброто и в утрешния ден!

Реклами с Google

Не показ. тази рекл.

Защо тази реклама? ▶

ИЗТЕГЛИ

[димчо](#)

[дебелянов](#)

[завърнеш](#)

[бащината](#)

[къща](#)

Подобни материали

[Завръщането - спасение и невъзможност \(Димчо Дебелянов\)](#)

